

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Het informatiesysteem als machtsmiddel

A. Boonstra

Sector Economie, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden

Doel

Deze doe-het-zelf-sessie heeft als doel de deelnemers vertrouwd te maken met het feit dat aan veel systeemontwikkelingsprojecten een politieke dimensie zit. Deelnemers kunnen aangeven wat de te onderscheiden belangengroepen zijn bij een gegeven situatie en wat deze machtsdimensie voor consequenties kan hebben.

Opzet en werkwijze

Invoering van een informatiesysteem in een organisatie veroorzaakt een herverdeling van informatie (kennis). Dit betekent dat de macht van bepaalde belangengroepen toeneemt, terwijl die van anderen kan afnemen. Een informatiesysteem ontwikkelen, kan dus beschouwd worden als een politieke daad die erop gericht is belangen te verdedigen en macht te vergroten.

Deze doe-het-zelf-sessie bestaat uit drie delen:

In deel I wordt op bovengenoemde aspecten ingegaan door een inleiding en een discussie. Aan de hand van enkele voorbeelden wordt aangegeven wat de machtsdimensie inhoudt en wat weerstands- en verzetsgronden en houdingen kunnen zijn.

In deel II wordt een voor een onderwijssituatie geschikt gemaakte case-studie gepresenteerd waarin deze problematiek naar voren komt. In de case zit een tijdsdimensie. Eerst wordt de startsituatie van een te ontwikkelen systeem geschetst. Van de deelnemers wordt gevraagd om hiervan een belangengroepenanalyse te maken. Vervolgens worden de feitelijke gebeurtenissen geschetst en wordt aan deelnemers gevraagd te reageren op de genomen beslissingen en opnieuw beleid uit te stippelen. Uiteindelijk wordt nog een laatste beslissingssituatie weergegeven.

In deel III worden verdere achtergronden van de machtsdimensie gepresenteerd vanuit een informatie-management perspectief. In een discussie met de deelnemers worden aanbevelingen gedaan hoe met de politieke dimensie het beste kan worden omgegaan in organisaties. Wat heeft dit bijvoorbeeld voor consequenties voor de wijze waarop informatieplanning wordt uitgevoerd en wat betekent dit voor participatie-strategieën?

De case kan als aanzet/voorbeeld gezien worden van de wijze waarop in het onderwijs aandacht besteed kan worden aan meerdere dimensies die bij het ontwikkelen van informatie-systemen een rol spelen. Als dit gebeurt zullen studenten beter voorbereid met de praktijk geconfronteerd worden.

Doelgroep en verwachte voorkennis

Deze doe-het-zelf sessie kan van belang zijn voor iedereen die geïnteresseerd is in de organisatorische dimensie van informatie-voorziening. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan docenten informatica, informatiekunde en organisatiekunde en verder aan cursusontwikkelaars en iedereen die in de praktijk werkzaam is op het terrein van informatie- en organisatievraagstukken.

Er wordt verder geen expliciete voorkennis op een specifiek terrein verwacht.

Uit te delen materiaal

De te tonen sheets, de te bespreken case en een artikel over de machtsdimensie bij informatiesysteemontwikkeling worden uitgereikt.